

Svebiokonferensen i Malmö Bioenergi på en växande marknad

Konferensdagarna arrangerades av Svebio i samarbete med Sydkraft den 3-4 oktober. Under två dagar fick deltagarna en uppdatering på vad som händer på bioenergiområdet i södra Sverige i allmänhet och hos Sydkraft i synnerhet och mycket mer. Nedan återger vi ett föredrag av Yngve Lundberg på temat bioenergiexport. Därtill gör vi några korta noteringar från övriga aktiviteter. Dokumentation kan beställas från Svebio.

Sydskraft är ju som exempel numer också en stor värmeleverantör genom Sydkraft Värme. Under 1999 var den 4,2 TWh. Sydkraft värme syd har den största delen med produktionsanläggningarna Heleneholmsverket och Flintrännan i

Malmö som de största enheterna. Sedan har man också 850 total- och Plusvärmeanläggningar. Naturgasen är det största bränslet med bioenergin som god tvåa. Man levererar också biobränsle: träpulver, torrflis och briketter.

På konferensen redogjorde

även danska Shell för sin satsning på småskalig energi med bland annat pellets som en tung del. Statoil berättade även dom om sina höga mål på pelletsområdet. Man äger två bränslefabriker och driver ett flertal värmeanläggningar i Norge och Sverige. Ambitionen är att omsätta 250.000 ton inom fem år.

Konferensen och studieresorerna gav en bra bild av hur man ställer om för kretsloppsenergi i Skåne, bl a genom presentationen Salix som energigröda och reningsfilter och av Kristianstads satsningar på att bli en fossilfri kommun.

Mats Lind från Osby Parca gav i ett intressant föredrag en presentation av fjärrövervakning.

Att Danmark också på allvar är med i Bioenergitåget framgick med också med all önskvärd tydlighet av föredrag och studieresa.

Den storskaliga studieresan besökte två danska anläggningar och det svenska pelletseldade verket i Helsingborg, som presenteras på annat ställe i denna tidning.

Svensk bioenergi på export

Yngve Lundberg ÅF Processdesign, Malmö

Södra Skogsägarna och närmare bestämt Södra Cell med anläggningar i Mörum, Mönsterås och Värö var under lång tid föregångare när det gällde utveckling av förbränningstekniken för träavfall på snedrost. Generator i Partille hörde till leverantörerna och SMV utvecklade i nära samarbete med Södra fotrostpannan vid Mönsterås Bruk. Modellen har åter levererats på senare tid till anläggningen Flintrännan i Malmö.

Historik

Generator levererade sin första FB panna till Eksjö Energi redan 1979 för att elda med hushållsavfall och två senare kom FB-panna två för bark och flis.

I Halmstad verkade under -60 och -70 talet Sjunne Johansson med företaget Ånga och Värme som också kom att vara plantskola för goda praktiker och entreprenörer inom träbränsleområ

forts sid 41

Bilderna uppifrån och ned

- Stig Larsson Svalöf Weibull AB berättar om vegetationsfilter
- Sundgårdens Folkhögskola med två stycken Ecoteck, 95 respektive 300 kW pelletsbrännare
- Rönneholmsberrgård med 350 kW pellets i en Osby parca PB 1
- Sundgårdens 100 och 300 kW pellets (Ecotec)

*fotograf: Gert Johannesson
Riksbyggen Göteborg*

forts från 38

det. Företag som Järnforsen Energisystem och HOTAB är idag resultat av dessa kunskaper.

Mot denna bakgrund är det naturligt att vi i arbetet inom Bioenergruppen i Växjö AB på nära håll har kunnat konstatera en mycket hög nivå på teknik och know-how i Sverige med avseende på träbaserad bioenergi.

Konkurrenskraftig export

Svenska lösningar har god konkurrenskraft också på Europainivå. Ett exempel är de aktiviteter som VEAB bedriver för ett fosilfritt Växjö med ledande verksamhet inom bioenergibaserad kraftvärme. Tekniken är finsk men till stor del är den utvecklad och prövad i svenska fjärrvärmeverk och med svenskt investeringsstöd.

Prisbelönat Baltikum projekt

Ett annat exempel finns i Baltikum och västra Ryssland, där AB Ångpanneföreningen för STEM's EAES-projekt introducerat svensk biobränsleteknik med rörliga rostersystem från KMW Energi, Saxlund, HOTAB och Järnforsen Energisystem.

Detta projekt är flerfaldigt prisbelönt, senast Energy Globe Award 2000.

Energimyndigheten (STEM) har genom programmet EAES, som stöder utvecklingen av miljöanpassade energisystem i Baltikum och Östeuropa, startat och genomfört ca 70 projekt i Estland, Lettland, Litauen, Ryssland och Polen. Arbetet har i stor utsträckning bedrivits med ÅFs Malmökontor som bas.

Det har resulterat i en användning av mer än en 1 miljon MWh biobränsle per år och minskade utsläpp om (SO₂) 3500 ton och (CO₂) 330 000.

Pulverförbränning

Även inom pulverförbränningssområdet har svensk teknik rönt framgångar på den internationella marknaden. Petrokraft i Göteborg och VTS, Nyköping har exportframgångar i Polen. De

senare har även flera leveranser till Sydamerika. Kontor etableras i länderna runt Östersjön för återförsäljare.

Genom att kunna leverera hela system inklusive malningsstation öppnas även möjligheter för storskalig pelletsanvändning, som bör kunna gynna export av svensk pellets.

Forskning

På forskningsidan röner svenska erfarenheter också stort intresse. Flera program med biobränsle har genomförts med framgång även om kritiker funnits, inte minst från kraftsidan.

Universitetet i Växjö bedriver genom sitt bioenergicentrum i samarbete med LTH (Lund), KTH (Stockholm) och Chalmers (Göteborg) med flera, avancerad forskning bland annat inom området småskalig bioenergiomvandling, kraftproduktion, torkning och bränsleframställning. Europas första professor i bioenergi finns i Växjö, med stöd från Bioenergruppen.

Tyska marknaden öppnar dörrar

Inom Bioenergruppen i Växjö AB med intressen från näringslivet i Sydsverige och med koppling till Universitet i Växjö genomförs nu en exportsatsning till norra Tyskland och Polen.

AB Ångpanneföreningen och dess dotterbolag ÅF Processdesign AB med verksamhet primärt i Sydsverige är delägare i Bioenergruppen i Växjö AB

ÅF har tagit på sig rollen att driva frågan om aktiviteter på den nordtyska marknaden från sitt Malmökontor.

Den nya tyska elinmatningslagen gynnar producenter av förnybar energi. En grön elmarknad är på väg att utvecklas.

Idag står de förnybara energikällorna i Tyskland bara för fem procent av elproduktionen och två procent relaterat till primärenergianvändningen. Målet är en fördubbling till år 2010.

I ett arbete från miljöministeriet talas om att utveckla en grön elmarknad och följande föreslås bland annat:

– ingen skatt på el från förnybara energikällor

– fördelaktiga nätavgifter för el från förnybara energikällor

– offentliga sektorn upphandlar el från förnybara energikällor

– certifieringsarbeten uppmuntras

En ny lag

Tyskland har sedan 1990 haft en lag som ger producenter av el från förnybara energikällor garanterat hög ersättning för sin produktion. Detta har exempelvis kraftigt bidragit till att Tyskland blivit en ledande vindkraftsnation.

Den nya lagen ”Erneuerbare –Energien- Gesetz ” eller EEG trädde i kraft i april 2000.

EEG har motagits positivt och den bygger på att nätägaren betalar en fastställd ersättning till producenten av el från förnybara energikällor.

I slutändan fördelas kostnaden för EEG på alla elanvändare och beräkningar visar att det handlar om mellan 0,4 och 0,8 öre/kWh. Olika regler gäller med avseende på produktionsätt.

Målet är att ge en fördubbling av förnybar energi till 2010. Denna ökning skall komma från biomassa och vindkraft.

Bränslemarknad i Europa

Pellets är numera ett etablerat internationellt handelsbränsle och när olja och kol skall fasas ut

ur Europas energisystem har svenska bränsleleverantörer en unik möjlighet att bidra till denna omställning.

Pellets är gångbart såväl vid stordrift som för småskaliga lösningar. Till platser där båttransport är möjligt kan även andra sortiment vara konkurrenskraftiga och i ett inledningsskede erfordras troligen import med hänsyn till lokala opinioner.

Japan och Amerika

Sverige har haft besök av en japansk guvenör och etablerat ett ”region – to – region” samarbete mellan Växjö och Iwate prefecture (län). I november gör en växjödelegation ett svarsbesök på inbjudan från Japan för fortsatta diskussioner om samarbete inom biomassabaserad energi.

Amerika och Canada kan också bli en intressant marknad för svensk bioenergi-teknik, då behovet är stort för kraftvärme i Canada och råvaran finns i överflöd.

Vid världsbioenergikonferensen i Sevilla presenterades en personlig hälsning från president Clinton med budskapet att USA före 2010 skall tredubbla användningen av bioenergi.

Kongressen har tagit beslut i frågan och USA passade på att utmana Europa.

av Yngve Lundberg
ÅF Processdesign

Bioenergikonferensen i Piteå den 14-15 november lockade 170 deltagare. Vi återkommer i nästa nummer med information om vad som tilldrog sig där uppe. Bland annat föredrag från Ryssland.